

Dosarul nr. 2ra-1233/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani (jud. M. Murguleț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

DECIZIE

24 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Ministerul Apărării al Republicii Moldova
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Ministerului Apărării al
Republicii Moldova împotriva lui Vasile Ignatiuc cu privire la încasarea costurilor
suportate pentru instruire, a salariului primit în perioada instruirii și a cheltuielilor de
judecată

împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de către Ministerul Apărării al Republicii Moldova și
menținută hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani,
prin care acțiunea a fost respinsă integral

constată:

La 4 iulie 2017, Ministerul Apărării al Republicii Moldova a depus cerere de
chemare în judecată împotriva lui Vasile Ignatiuc cu privire la încasarea costurilor
suportate pentru instruire, a salariului primit în perioada instruirii și a cheltuielilor de
judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că prin ordinul Ministerului Apărării al
Republicii Moldova nr. 314 din 30 septembrie 2011, Vasile Ignatiuc a fost detașat la
studii, la cursul de medicină generală (chirurgie) în Republica Federală Germania
(RFG), pentru perioada 5 octombrie 2011 - 31 martie 2013.

A notat că între Spitalul Clinic Militar Central al Ministerului Apărării al
Republicii Moldova și militarul Vasile Ignatiuc a fost semnat contractul succesiv de
îndeplinire a serviciului militar pentru perioada 4 octombrie 2011 - 31 martie 2018
(ceea ce cuprinde perioada efectivă a studiilor și 5 ani de serviciu militar după
finalizarea acestora, în condițiile art. 29 alin. (4) din Legea cu privire la statutul
militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005).

La 22 decembrie 2016, Vasile Ignatiuc a depus raportul personal privind eliberarea din serviciul militar prin contract și trecut în rezervă, la inițiativa personală, iar la 26 decembrie 2016, șeful Spitalului Clinic Militar Central al Ministerului Apărării al Republicii Moldova a avut o convorbire cu locotenentul-colonel Vasile Ignatiuc, prin care militarul a fost informat despre modul de eliberare din serviciul militar prin contract, radierea din tabelul nominal al Spitalului Clinic Militar Central al Ministerului Apărării al Republicii Moldova, precum și faptul că la eliberare, militarul cu vechimea în serviciul militar mai mică de 5 ani după absolvirea instituțiilor de învățământ militar sau după încheierea tuturor tipurilor de instruire, indiferent de sursa de finanțare sunt obligați să recupereze cheltuielile pentru instruire în mărimea calculată, prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciul militar.

A menționat că la 20 ianuarie 2017, a fost emis ordinul Ministrului Apărării al Republicii Moldova, prin care locotenentul-colonelul Vasile Ignatiuc a fost eliberat din serviciul militar prin contract și trecut în rezervă. Ulterior, la 27 ianuarie 2017, Vasile Ignatiuc a fost radiat din tabelul nominal al unității militare.

A indicat că Vasile Ignatiuc nu a îndeplinit condițiile legale și contractuale de îndeplinire a serviciului militar pe parcursul a 5 ani după finalizarea tuturor tipurilor de instruire.

Conform certificatului nr. 80 din 27 februarie 2017, eliberat de către Direcția management resurse umane a Ministerului Apărării al Republicii Moldova, pentru instruirea lui Vasile Ignatiuc au fost suportate cheltuieli în sumă de 11300 de euro.

După finalizarea instruirii, Vasile Ignatiuc a îndeplinit serviciul militar în Armata Națională în perioada 1 aprilie 2013 - 27 ianuarie 2017, iar suma pe care Vasile Ignatiuc urmează să o achite proporțional termenului serviciului militar constituie 2650,08 de euro.

Reieșind din conținutul certificatului nr. 127 din 15 iunie 2017, eliberat de către Secția financiară a Spitalului Clinic Militar Central al Ministerului Apărării al Republicii Moldova, Vasile Ignatiuc a beneficiat pe perioada instruirii și de drepturile salariale în sumă de 84141,13 de lei, calculate tot pentru perioada restantă de 428 de zile.

A menționat că Vasile Ignatiuc, pentru instruirea de care a beneficiat nu a suportat cheltuieli, ultimul fiind asigurat gratuit cu alimentație, echipament, bursă, cazare, asigurare medicală, salariu lunar, deoarece, pregătirea cadrelor militare se efectuează din contul mijloacelor alocate din bugetul de stat.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 4 alin. (2), 38 alin. (3) și (4) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, art. 35 alin. (11) din Legea cu privire la statutul militarilor, art. 27 alin. (6) din Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, art. 4 alin. (1) pct. 13 din Legea taxei de stat, pct. 8 din anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009, art. 38, 85 alin. (1) lit. i), 166-167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Vasile Ignatiuc a sumei de 2650,08 de euro, în contul recuperării costurilor suportate pentru instruire și a sumei de 19732,82 de lei, în contul recuperării salariului primit în perioada instruirii, precum și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2017, acțiunea a fost respinsă integral, ca fiind neîntemeiată.

Au fost încasate din contul Ministerului Apărării al Republicii Moldova în beneficiul lui Vasile Ignatiuc cheltuielile de judecată formate din cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

Prin decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Ministerul Apărării al Republicii Moldova și menținută hotărârea primei instanțe.

La 20 martie 2019, Ministerul Apărării al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le ca ilegale și neîntemeiate.

A menționat că instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au apreciat probele și au aplicat eronat normele de drept material.

A specificat că Vasile Ignatiuc nu a îndeplinit condițiile legale și contractuale de îndeplinire a serviciului militar pe parcursul a 5 ani după finalizarea tuturor tipurilor de instruire, drept consecință survenind obligația de restituire a cheltuielilor suportate de către structura militară pentru procesul de studii.

Iar faptul dispunerii încasării cheltuielilor pentru instruire este reglementat prin art. 35 alin.(11) din Legea cu privire la statul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005, art.27 alin. (6) din Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr. 1245 din 18 iulie 2002.

Concomitent, conform pct. 8 din anexa nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, funcționarul public va restitui integral autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, indiferent de sursa de finanțare, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, calculate în condițiile legii, în cazul în care nu a activat în serviciul public, după absolvirea formelor de dezvoltare profesională, inclusiv a studiilor de masterat, întreaga perioadă specificată în angajament.

A considerat eronată concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că Ministerul Apărării al Republicii Moldova nu a demonstrat suportarea cheltuielilor pentru instruirea lui Vasile Ignatiuc, din oarecare sursă bugetară, or, formula legislatorului, indiferent de sursa de finanțare, permite de a încasa cheltuielile de instruire suportate de către partenerii (țări) străini.

De altfel, a considerat eronată și concluzia instanței de apel precum că Ministerul Apărării al Republicii Moldova nu a prezentat niciun act prin care s-ar confirma faptul că Vasile Ignatiuc și-a asumat vreun angajament în scris privind activitatea în serviciu după absolvirea formelor de dezvoltare, or, în conformitate cu art. 29 alin.(4) din Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005, militarii prin contract care au fost înmatriculați în instituția de învățământ din domeniul militariei încheie un nou contract de îndeplinire a serviciului militar pentru perioada

efectuării studiilor în instituția de învățământ din domeniul militariei și pentru 5 ani de serviciu militar după absolvirea instituției.

Respectiv, Vasile Ignatiuc, anterior delegării la studii, și-a asumat răspunderea expresă privind obligația de îndeplinire a serviciului militar, inclusiv după finalizarea studiilor.

Mai mult decât atât, obligația recuperării cheltuielilor pentru studii are o natură exclusiv legală și nu necesită a fi inclusă într-un angajament/contract negociat, astfel obligațiile pot apărea în temeiul legii, în condițiile art. 514 Cod civil, spre deosebire de funcționarii publici care activează în baza ordinului de numire în funcție publică și care nu semnează contracte de muncă, militarii prin contract semnează cu structura militară contract de îndeplinire a serviciului militar.

A evidențiat că contrar concluziei instanței de apel, din certificatul eliberat de Spitalul Armatei Federale Germane, Berlin se deduce că conform esenței și specificului cursului urmat de către Vasile Ignatiuc, acesta a fost instruit prin intermediul unor lecții practice, sau practica pe care a urmat-o în calitate de medic-invitat a fost petrecută doar cu scop de instruire.

Cu referire la argumentele instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că Vasile Ignatiuc continuă activitatea în funcția de medic în Policlinica din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, a indicat prevederile art. 57 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, art. 9 alin. (1) din Legea cu privire la apărarea națională nr. 345/2003, pct. 6 lit. d) și 20 din Concepția de reformare a Ministerului Afacerilor Interne și structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1109/2010, prin care, a indicat că legislația națională face diferențiere principială între serviciu militar și serviciul special în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și autoritățile Forțele Armate și Ministerul Afacerilor Interne în care activează persoanele.

Prin reiterare, Ministerul Afacerilor Interne și structurile subordonate acestuia nu sunt incluse în lista autorităților publice ale executivului, în cadrul cărora este îndeplinit serviciul militar.

La 31 mai 2019, Vasile Ignatiuc a depus referință, prin care a solicitat de a considera recursul Ministerului Apărării al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 9 ianuarie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 138), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite

recursul, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. c) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum denotă actele cauzei, prin ordinul Ministerului Apărării al Republicii Moldova nr. 314 din 30 septembrie 2011 cu privire la trimiterea la studii în instituțiile de învățământ militar din Germania, a fost dispusă pregătirea documentelor necesare privind trimiterea locotenentului-colonel medic Vasile Ignatiuc la Cursul de medicină generală, în perioada 4 octombrie 2011-31 martie 2013 (f. d. 8).

La 3 octombrie 2011, între Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Vasile Ignatiuc, a fost încheiat contractul de îndeplinire a serviciului militar pe un termen determinat și anume de 6 ani 5 luni 28 de zile (f. d. 7).

Potrivit extrasului din ordinul șefului Spitalului Clinic Militar Central nr. 191 din 4 octombrie 2011, locotenentul-colonel-medic Vasile Ignatiuc, șeful Secției investigații și diagnostică, șef cabinet endoscopie, a fost considerat plecat la Cursul de medicină generală din Germania, în perioada 5 octombrie 2011-31 martie 2013 (f. d. 9).

Se mai constată că la 22 decembrie 2016, Vasile Ignatiuc a depus un raport către colonelul-medic Vadim Trofimov, șeful Spitalului Clinic Militar Central de eliberare din funcția deținută și trecut în rezerva Forțelor Armate ale Republicii Moldova, în baza pct. 140 lit. m) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, la inițiativa personală (f. d. 11).

Este cert și faptul că la 26 decembrie 2016, a fost desfășurată convorbirea cu locotenentul-colonel medic Vasile Ignatiuc, în cadrul căruia i-au fost date explicații referitor la pct. 140 lit. m) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate referitor la modul de eliberare din serviciul militar prin contract (f. d. 12).

Potrivit extrasului din ordinul șefului Spitalului Clinic Militar Central nr. 20 din 27 ianuarie 2017 locotenentul-colonel medic Vasile Ignatiuc, a fost eliberat din serviciu militar prin contract în rezervă în baza pct. 140 lit. m) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, din propria inițiativă și exclus din lista nominală a unității de la toate felurile de aprovizionare cu începere de la 27 ianuarie 2017 (f. d. 13).

Ministerul Apărării al Republicii Moldova înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Vasile Ignatiuc, a solicitat încasarea de la Vasile Ignatiuc a sumei de

2650,08 de euro, în contul recuperării costurilor suportate pentru instruire și a sumei de 19732,82 de lei, în contul recuperării salariului primit în perioada instruirii, precum și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii pe care a respins-o, soluție menținută și de instanța de apel.

În susținerea rezolvării date instanțele de judecată ierarhic inferioare, au reținut că Ministerului Apărării al Republicii Moldova nu a demonstrat suportarea cheltuielilor pentru instruirea lui Vasile Ignatiuc, din orice sursă bugetară.

Au mai constatat instanțele de judecată ierarhic inferioare că Vasile Ignatiuc activează începând cu 24 martie 2017 în funcția de medic imagist (pe 0,5 salariu) al personalului medical al Secției chirurgie a Policlinicii Ministerului Afacerilor Interne, fiind încadrat în serviciu în interesul aceluiași stat.

Instanța de recurs relevă, însă, că instanțele de judecată ierarhic inferioare la adoptarea hotărârilor sale au interpretat eronat normele de drept material și au dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține prevederile art. 35 alin. (3) lit. m) din Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162-XVI din 22 iulie 2005, potrivit cărora eliberarea militarilor din serviciul militar prin contract se efectuează la inițiativa personală a militarului.

Alineatul 11 din același articol stipulează că la eliberarea din serviciul militar prin contract în cazurile prevăzute la alin.(3) lit.e)-g), i)-k) și m)-o), militarii cu vechimea în serviciul militar mai mică de 5 ani, după absolvirea instituțiilor de învățământ din domeniul militariei sau după încheierea tuturor tipurilor de instruire, indiferent de sursa de finanțare, sunt obligați să recupereze cheltuielile pentru instruire în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciul militar.

Coroborând normele enunțate la materialul probator administrat în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată ca fiind neîntemeiată concluzia instanțelor de judecată cu privire la respingerea acțiunii, or, în speță se atestă cu certitudine că prevederile legale menționate impun militarului, care s-a eliberat din serviciul militar cu o vechime mai mică de 5 ani, după absolvirea instituțiilor de învățământ din domeniul militariei sau după încheierea tuturor tipurilor de instruire, de a recupera Ministerului Apărării al Republicii Moldova cheltuielile pentru instruire suportate.

La caz, prin prisma acestor prevederi legale, se constată că Vasile Ignatiuc nu a îndeplinit condițiile legale de îndeplinire a serviciului militar după încheierea tuturor tipurilor de instruire, dar a demisionat din serviciul militar cu o vechime mai mică de 5 ani de îndeplinire a serviciului militar, astfel că este obligat să restituie Ministerului Apărării al Republicii Moldova cheltuielile pentru procesul de studii pentru perioada restantă, care constituie 428 de zile.

Instanța de recurs notează ca eronată aprecierea instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că Ministerul Apărării al Republicii Moldova nu a prezentat niciun act prin care s-ar confirma că Vasile Ignatiuc și-a asumat vreun angajament în scris privind activitatea în serviciu după absolvirea formelor de dezvoltare.

Or, după cum deja a fost menționat, la 30 septembrie 2011 de către Ministerul Apărării al Republicii Moldova a fost emis ordinul nr. 314 din 30 septembrie 2011 cu privire la trimiterea la studii în instituțiile de învățământ militar din Germania, a locotenentului-colonel medic Vasile Ignatiuc la Cursul de medicină generală, în perioada 4 octombrie 2011-31 martie 2013, iar la 3 octombrie 2011 ultimul a încheiat contractul de îndeplinire a serviciului militar pe un termen de 6 ani 5 luni 28 de zile, astfel, fiind întocmai respectate dispozițiile art. 29 alin. (4) din Legea cu privire la statutul militarilor nr. 162 din 22 iulie 2005, care clar prevăd că, militarii prin contract care au fost înmatriculați în instituția de învățământ din domeniul militariei încheie un nou contract de îndeplinire a serviciului militar pentru perioada efectuării studiilor în instituția de învățământ din domeniul militariei și pentru 5 ani de serviciu militar după absolvirea instituției.

În situația descrisă, în speță directă relevantă au și dispozițiile art. 668 alin. (1) Cod civil, în vigoare până la 1 martie 2019, care stipulează că contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și *la tot ceea ce rezultă din natura lui în conformitate cu legea*, cu uzanțele sau cu principiile echității.

Respectiv, Vasile Ignatiuc, prin contractul încheiat la data de 3 octombrie 2011, și-a asumat anume răspunderea de îndeplinire a serviciului militar pe un termen determinat în legătură cu înmatricularea în instituția de învățământ din domeniul militariei din Germania (f. d. 7).

Motivul pentru a concluziona astfel este și faptul că la data de 26 decembrie 2016, cu locotenent-colonel medic Vasile Ignatiuc, a avut loc convorbirea privind eliberarea din serviciul militar prin contract la inițiativa personală, ultimului fiindu-i date explicații referitor la pct. 140 lit. m) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, referitor la modul de eliberare din serviciul militar prin contract și anume că la eliberarea din serviciul militar prin contract, militarii cu vechimea în serviciul militar mai mică de 5 ani, după absolvirea instituțiilor de învățământ militar sau după încheierea tuturor tipurilor de instruire, indiferent de sursa de finanțare, sunt obligați să recupereze cheltuielile pentru instruire.

Ca rezultat, Vasile Ignatiuc a consemnat că a luat cunoștință cu lista convorbirii și este de acord cu aceasta (f. d. 12).

În alt aspect, instanța de recurs notează ca irelevantă speței date și reținerea de către instanța de apel că Vasile Ignatiuc, începând cu 24 martie 2017, activează în funcția de medic imagist al personalului medical al Secției consultative, diagnostic funcțional și imagistică și medic endocrinolog al personalului medical al Secției chirurgie a Policlinicii MAI a Serviciului medical MAI, adică a fost încadrat în serviciu în interesul aceluiași stat.

Astfel, potrivit art. 57 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, serviciul militar este satisfăcut în cadrul forțelor militare, destinate apărării naționale, pazei frontierei și menținerii ordinii publice, în condițiile legii.

La fel, art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr. 1425-XV din 18 iulie 2012, serviciul militar este o formă specială a serviciului public ce rezidă în îndeplinirea de către cetățeni a datoriei constituționale privind pregătirea pentru apărare și apărarea Patriei exclusiv în cadrul Forțelor Armate ale Republicii Moldova.

Iar articolul 9 alin. (1) din Legea cu privire la apărarea națională nr. 345 din 25 iulie 2003, stipulează că forțele destinate apărării naționale sînt Forțele Armate compuse din Armata Națională și Inspectoratul General de Carabinieri.

Adițional, conform pct. 6 din Concepția de reformare a Ministerului Afacerilor Interne și structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1109 din 6 decembrie 2010, obiectivele Concepției reformei MAI sunt următoarele: d) realizarea procesului de „demilitarizare” a poliției și delimitarea statutului de polițist de cel al altor categorii de funcționari care asigură activitatea poliției.

Totodată, pct. 20 din Concepție indică expres că avînd în vedere faptul că una dintre condițiile de asigurare a legalității în activitatea polițienească este desfășurarea procesului de demilitarizare a poliției și constatînd că, de fapt și de drept, acest proces este deja în curs de realizare, urmează a fi întreprinse unele măsuri pentru eficientizarea și accelerarea acestuia.

În raport cu aceste prevederi legale, este de remarcat că legislația națională face diferențiere substanțială între serviciul militar și serviciul special în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, precum și autoritățile „Forțele Armate” și Ministerul Afacerilor Interne în care activează persoanele, fapt ce respinge asimilarea acestor instituții, în situația respectivă, ca încadrare în serviciu în interesul aceluiași stat.

Or, Ministerul Afacerilor Interne și structurile subordonate acestuia nu sunt incluse în lista autorităților publice ale executivului, în cadrul cărora este îndeplinit serviciul militar.

În același timp, instanța de recurs constată ca lipsită de suport și argumentul instanței de apel precum că Vasile Ignatiuc a demisionat în legătură cu întrunirea condițiilor de pensionare.

Și asta deoarece, raportul de eliberare din serviciu militar depus de către Vasile Ignatiuc în baza pct. 140 lit. m) din Regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, a fost depus la inițiativa personală, cu trecerea în rezervă a acestuia și nu în legătură cu întrunirea condițiilor de pensionare, așa cum menționează instanța de apel.

Mai cu seamă că însuși Vasile Ignatiuc în cadrul examinării cauze în fond, a menționat că după eliberarea sa din serviciul militar, s-a angajat în cadrul Policlinicii MAI a Serviciului medical MAI.

În alt aspect, instanța de recurs reține prevederile Legii nr. 250-XV din 9 iulie 2004 privind interpretarea unei sintagme din art. 27 alin. (6) din Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr. 1245-XV din 18 iulie 2002, prin care a fost stabilit că, prin sintagma „achită cheltuielile pentru instruire” se subînțelege acoperirea cheltuielilor, calculate în mod proporțional, ce cuprind mijloacele bănești achitate personalului (militar și civil) implicat în procesul de instruire, cheltuielile pentru cazare, echipament, alimentație și asigurare medicală.

În speță, reieșind din materialul probator administrat, și anume certificatul eliberat de către Direcția Management Resurse Umane al Ministerului Apărării al Republicii Moldova nr. 80 din 27 februarie 2017, se atestă cu certitudine că Republica Federală Germania a remis costurile suportate pentru instruirea locotenentului-colonelului-medic Vasile Ignatiuc, absolvent al Cursului de medicină generală

(chirurgie) în RFG, în perioada 5 octombrie 2011-31 martie 2013 în sumă de 11300 de euro, constituite din asigurarea bilete avia tur-retur în sumă de 1100 de euro și asigurarea cu hrană și diurnă: 20 euro/zi x 510 zile=10200 de euro (f. d. 15).

Drept urmare, se remarcă a fi eronată concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că Ministerul Apărării al Republicii Moldova nu a demonstrat suportarea cheltuielilor pentru instruirea lui Vasile Ignatiuc, din orice sursă bugetară, aici având directă relevanță dispozițiile art. 27 alin. (6) Legea cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei nr. 1245-XV din 18 iulie 2012, care indică că militarii eliberați din serviciul militar care, după încheierea tuturor tipurilor de instruire, au îndeplinit serviciul militar în Forțele Armate mai puțin de 5 ani achită cheltuielile pentru instruire, *independent de sursa de finanțare*, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la statutul militarilor.

Totodată, reieșind din prevederile pct. 8 al Anexei nr. 6 la Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009 privind punerea în aplicare a Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, funcționarul public va restitui integral autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională, *indiferent de sursa de finanțare*, inclusiv salariul încasat pe perioada aflării la instruire, calculate în condițiile legii, în cazul în care nu a activat în serviciul public, după absolvirea formelor de dezvoltare profesională, inclusiv a studiilor de masterat, întreaga perioadă specificată în angajament.

Așadar în interpretarea corectă a normelor de drept enunțate, este de înțeles că formula legislatorului „indiferent de sursa de finanțare” permite de a încasa cheltuielile de instruire suportate și de către partenerii (țări) străine.

Față de toate aceste considerente, fiind cert că, după finalizarea instruirii, Vasile Ignatiuc a îndeplinit serviciul militar în Armata Națională doar în perioada 1 aprilie 2013-27 ianuarie 2017, se constată temeinicia cerinței Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la încasarea din contul lui Vasile Ignatiuc a costurilor suportate pentru instruire, proporțional termenului serviciului militar, calculată după formula 11300 euro: 1825 zile (5 ani de serviciu) x 428 zile (perioada restantă) = 2650,08 de euro, ce constituie suma de 2650,08 de euro.

În același timp, la caz, instanța de recurs relevă și dispozițiile art. 38 alin. (3), (4) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008, care stipulează că funcționarul public care urmează forme de dezvoltare profesională a căror durată este mai mare de 90 de zile într-un an calendaristic, precum și care urmează studii de masterat, organizate în țară sau în străinătate, cu excepția celor urmate pe cont propriu, este obligat să își asume angajamentul scris că, după terminarea acestora, va activa în serviciul public între 2 și 5 ani, proporțional cu numărul zilelor de dezvoltare profesională. Modul de întocmire a angajamentului scris se aprobă de Guvern.

În cazul nerespectării angajamentului specificat la alin. (3), precum și în cazul în care funcționarul public nu a absolvit din vina sa forma de dezvoltare profesională, el este obligat să restituie autorității publice cheltuielile suportate pentru dezvoltarea profesională, *inclusiv salariul încasat pe această perioadă*, calculate în condițiile legii. În cazul refuzului de a restitui cheltuielile suportate, acestea se încasează în baza hotărârii judecătorești, la cererea autorității publice respective.

Potrivit art. 4 alin. (2) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 4 iulie 2008, prevederile prezentei legi se aplică funcționarilor publici cu statut special (colaboratorilor serviciului diplomatic, serviciului vamal, ai organelor apărării, de prevenire și combatere a corupției, securității naționale și ordinii publice, altor categorii stabilite prin lege) în partea care nu este reglementată prin legi speciale.

Coroborând dispozițiile normelor citate supra la circumstanțele speței, instanța de recurs constată că potrivit certificatului financiar al Spitalului Clinic Militar Central al Ministerului Apărării al Republicii Moldova nr. 127 din 15 iunie 2017, remunerarea muncii calculată lui Vasile Ignatiuc constituie pentru perioada:

-5 octombrie 2011-31 decembrie 2011 suma de 11670,61 de lei , inclusiv ajutorul material 863,25 de lei;

-1 ianuarie 2012-31 decembrie 2012 suma de 55333,93 de lei, inclusiv ajutorul material în sumă de 3024,55 de lei;

-1 ianuarie 2013-31 martie 2013 suma de 17136,59 de lei, inclusiv ajutorul material în sumă de 1016,25 de lei.

Total calculat 84141,13 de lei inclusiv ajutorul material în sumă de 4904,05 de lei (f. d. 14).

Respectiv, de la Vasile Ignatiuc urmează a fi încasată în beneficiul Ministerului Apărării al Republicii Moldova și suma de 19732,82 de lei cu titlu de salariu primit în perioada instruirii, calculată după formula: 84141,13 de lei:1825 de zile (5 ani de serviciu) x 428 de zile (perioada restantă de serviciu) = 19732,82 de lei.

Conform art. 94 alin. (1) CPC, potrivit căroră instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Raportând la caz aceste prevederi legale, instanța de recurs remarcă că în ceea ce ține de cerința Ministerului Apărării al Republicii Moldova cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de recurs o va respinge ca neîntemeiată, or, la materialele cauzei nu au fost prezentate probe care ar confirma aceste cheltuieli.

Totodată, în speță instanța de judecată relevă și prevederile art. 98 alin. (1) CPC, potrivit căroră cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârît proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 85 alin. (1) lit. i) CPC, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc autoritățile publice centrale, organele centrale de specialitate ale administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor, finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale – la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărârilor instanțelor judecătorești, inclusiv în cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală;

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 3 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile

de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil se achită taxă de stat de 3 % din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 de lei și nu mai mult de 25000 de lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 de lei și nu mai mult de 50000 de lei de la persoanele juridice.

Cu referire la dispozițiile legale enunțate, instanța de recurs notează că prin cererea de chemare în judecată, Ministerul Apărării al Republicii Moldova a pretins la încasarea din contul lui Vasile Ignatiuc a sumei de 2650,08 de euro, în contul recuperării costurilor suportate pentru instruire și a sumei de 19732,82 de lei, în contul recuperării salariului primit în perioada instruirii, astfel, taxa de stat care urmează a fi încasată din contul lui Vasile Ignatiuc în contul bugetului de stat constituie suma de 2232 de lei, calculată după formula $(2650,08 \text{ de euro, echivalentul a } 54671 \text{ de lei} + 19732,80 \text{ de lei}) \times 3\% = 2232 \text{ de lei}$.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care de a admite acțiunea parțial și de a încasa din contul lui Vasile Ignatiuc în beneficiul Ministerului Apărării al Republicii Moldova suma de 2650,08 de euro cu titlu de costuri suportate pentru instruire, echivalentul în valută națională conform cursului valutar stabilit de Banca Națională a Republicii Moldova la data executării hotărârii și suma de 19732,82 de lei cu titlu de salariu primit în perioada instruirii. În rest, de a respinge cererea de chemare în judecată a Ministerului Apărării al Republicii Moldova împotriva lui Vasile Ignatiuc cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată ca neîntemeiată. Totodată, de a încasa din contul lui Vasile Ignatiuc taxa de stat în contul bugetului de stat în sumă de 2232 de lei.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Ministerul Apărării al Republicii Moldova.

Se casează integral decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Buiucani, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Ministerului Apărării al Republicii Moldova împotriva lui Vasile Ignatiuc cu privire la încasarea costurilor suportate pentru instruire, a salariului primit în perioada instruirii și a cheltuielilor de judecată și se emite o hotărâre nouă prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată a Ministerului Apărării al Republicii Moldova împotriva lui Vasile Ignatiuc cu privire la încasarea costurilor suportate pentru instruire, a salariului primit în perioada instruirii și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul lui Vasile Ignatiuc în beneficiul Ministerului Apărării al Republicii Moldova suma de 2650 (două mii șase sute cincizeci) de euro 08 cenți cu titlu de costuri suportate pentru instruire, echivalentul în valută națională conform

cursului valutar stabilit de Banca Națională a Republicii Moldova la data executării hotărârii.

Se încasează din contul lui Vasile Ignatiuc în beneficiul Ministerului Apărării al Republicii Moldova suma de 19732 (nouăsprezece mii șapte sute treizeci și doi) de lei 82 bani cu titlu de salariu primit în perioada instruirii.

În rest, cererea de chemare în judecată a Ministerului Apărării al Republicii Moldova împotriva lui Vasile Ignatiuc cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată se respinge, ca neîntemeiată.

Se încasează din contul lui Vasile Ignatiuc taxa de stat în contul bugetului de stat în sumă de 2232 (două mii două sute treizeci și doi) de lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh

Ala Cobăneanu